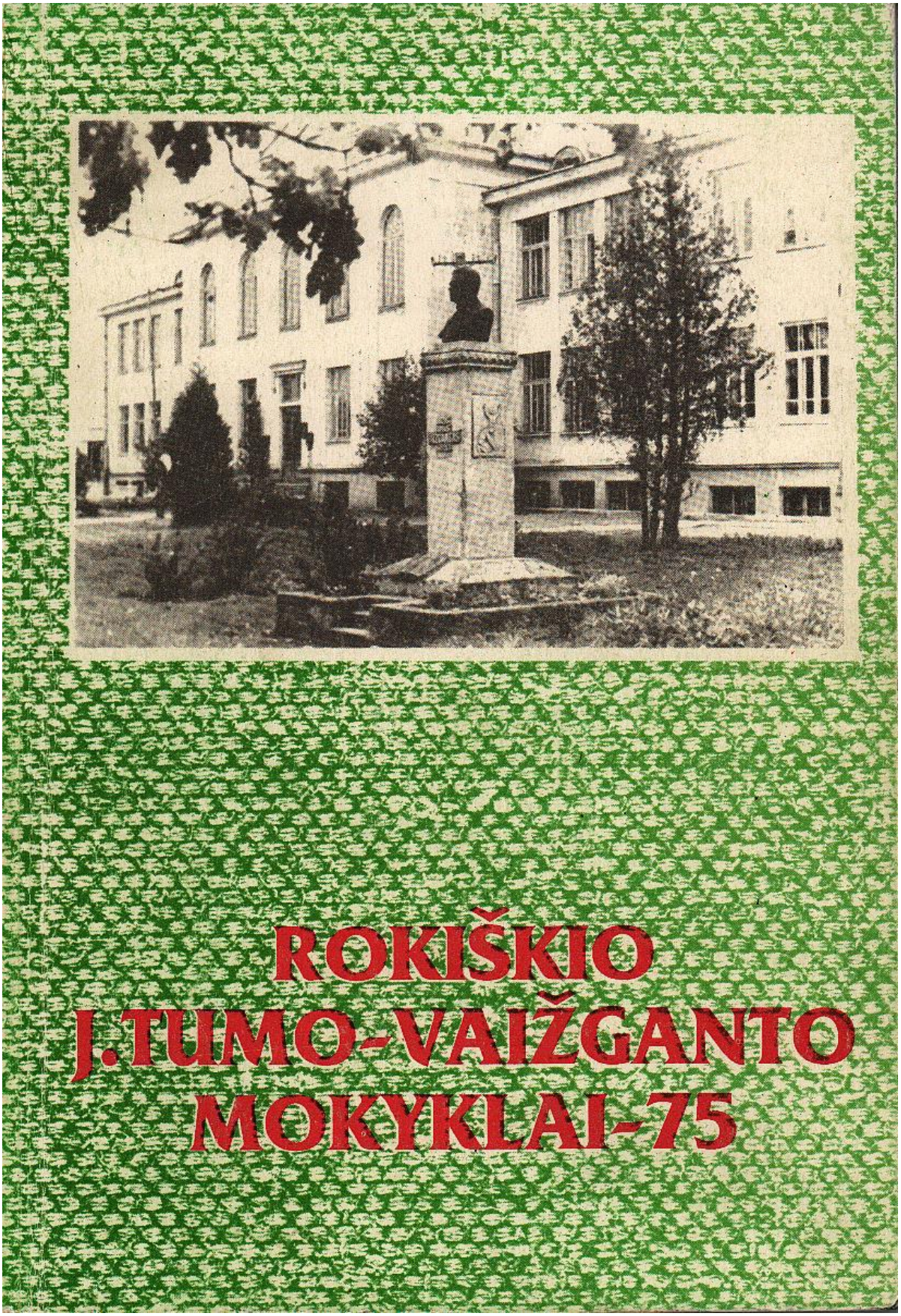

Rokiškio J. Tumo-Vaižganto mokyklai-75 / [parengė E. Vajegienė ir R. Mikšytė; redaktorė F. Staskonienė]. - Rokiškis: [Rokiškio J. Tumo-Vaižganto mokykla], 1993. - 152 p., [16] iliustr. lap.: nuotr.

ALĖ NAGINSKAITĖ

VISKAS ARBA NIEKO

Naginskaitė-Vajegienė, Elena (1925-1997). Viskas arba nieko: [eilėraščiai] / Alė Naginskaitė; [dailininkės Ievos Naginskaitės linoraižiniai]. - Vilnius: Petro ofsetas, 1998 (Vilnius: Petro ofsetas). - 94, [1] p.: iliustr., portr.

Alė Naginskaitė - Vajegienė

GIMTAJAI KALBAI

Atleisk, Gimtoji,
kad nenešėme kaip Švenčiausiąjį iškėlę,
O leidom bristi per pusnyną
su mumis kartu,

Kad nuo žvarbos ir darganų
tavieji žodžiai susivėlė,
Kad krūpčioji savuos namuos
nuo žvilgsnių geliančiai piktų.

Atleisk, kad nesi tu
kaip šventa ugnis garbstyta,
nors ir buvai lopšy liūliuota
nuostabiai tyra daina...

Dabar —
girtų blevyzgom apdrabstyta,
bet mums
vis tiek vienintelė
ir amžina.

Gimtoji, atsitiesk,
kaip tiesiasi žolė prie kelio,
daug kartų mindyta,
bet dar nesuminta.

Atsitiesėm ir mes
ir skelbiam savo valią,
jog liksim k a l b a n t i,
o ne k a l b ė j u s i tauta!

Prie Nemunėlio. 1989, rugpjūtis

Alė NAGINSKAITĖ - VAJEGIENĖ

* * *

Aš niekada nepareisiu,
Nes nebuvau išėjus,
Aš niekada negrįšiu,
Nes čia visad esu,
Kur sprogsta gležnas beržas
Ir švilpia šiaurės vėjas,
Kur girdo gimtą žemę
Lietus iš debesų.
Aš niekad nepareisiu,
Bet vienąsyk išeisiu,
Ant slenksčio neužmynus,
Pro uždaras duris...

* * *

Neša kryžių per Lietuvą
Lietuva.
Neša už mus —
Išduotus ir išdavusius.
Nes mūsų malda dangaus nebepasiekia.
Mūs meilėj — tiek neapykantos,
Tikėjime — tiek nevilties.
Tebekraujuoja senos žaizdos
Išduoto ir išdavusio.
Eina Lietuva...
Atmuštom kojom,
Palinkusi po mūsų nuodėmių našta.
Eina, košiama žvarbaus vėjo,
Pro lietaus priplaktus
Nenupjautų javų laukus.
Eina mūsų išaukštinta
Ir mūsų apiplėšta.
O iš Rytų ir Vakarų —
Debesys, debesys, debesys...

Ir nežinai,
Ar lietūs lyja, ar Lietuva verkia.

VILNIUS, SANTUOKŲ RŪMAI

Išlygino kapus.
Ant žmonių kaulų
Stovi Santuokų rūmai.
Stovit ir jūs, jauni ir gražūs,
Ant mirusiųjų...
Jūs prisiekiate
Amžiną meilę
Ant mirusiųjų.
Ar nebaisu, kad pasišauks ją
Mirusieji?

O gal tai amžinos gyvybės
Iššūkis
Mirčiai?

PASAKA. TIK SUAUGUSIESIEMS.

Kai numirėliai perias pirty
Vietoj vantų kačių uodegom,
Kai pragysta galdžiai nupešti,
Ima snigti mergelėm nuogom...

O tada kaip pakampių vorai
Atrėplioja vertelgos sukti
Ir vilioja margais skudurais
Į tinklus, kurie joms nuregzti.

Kai sujunda klastingi pirkliai
Pirkt nuautus našlaitės batus,
Virsta šernu vogti „Žiguliai"
Ir pamauna ant ilčių ratus...

O tuo tarpu audėja tvoroj
Audžia nuostabaus grožio rūbus...
Ciulba paukštė jos rankoj doroj...
Taip nebūna? Tikėki. Gal bus.

Gimtasis Rokiškis. 1991, gegužės 24

A. NAGINSKAITĖ-VAJEGIENĖ

Iš seno albumo

Žvirbliai ant telegrafo vielų

Pašiaušios plunksnos vėjo,
Sau supatės vielose.
Per jas žinia artėja.
Jūs nieko nežinosit...
Ir aš, pas jus atėjus,
Tokia maža jaučiuosi:
Mes šiaušiamės prieš vėją
Ir supamės vielose.

1946 m.

Sau

Neverk, kad dūžta dienos
Ir šukėm drasko širdį.
Vis tiek — neverk: nė vienas
Jau verksmo nebegirdi.
Priėjom kelio vingį,
Klamposim per molynę
Ir būsime laimingi,
Pluta pasidalinę.

1947 m.

* * *

Myliu gyvenimą —
Nurytoj ašaroj,
Priverstiniam šypsny
Ir eisenoj tvirtoj,
Nors padai kruvini...
Gyvenimą myliu.
Jo šaltą gilumą,
Jo visą platumą...
Be baimės nežinion einu
Ir, kai iš rūko kyla šmėklos,
Aš ryto džiaugsmą gyvenu...
Kančių gyvenimą pradėsim,
Išniekintą ir trypiamą,
Taip mylimą...
Einu į jį, prakeiktąjį,
Nešuosi ilgesį tikrų dienų
Ir tikro juoko,
Neužslėpto skausmo.
Ir, rodos, jų gimimą gyvenu...
Taip neišsakomai —
Taip neįmanomai —
Tikiu gyvenimu.

1948 m.

Alė NAGINSKAITĖ - VAJEGIENĖ

Po pažemėjusiu dangum

Kai aštrios žirklės kerpa
Saulėn kylančias šakas
Po pažemėjusiu dangum,
Kai tramdo raudą vyrai,
Guldydami karstuos aukas,
Po pažemėjusiu dangum —
Viltis negęsta.
Ir medžiai leidžia vėl naujus ūglius,
Vėl minios iškelia dangun rankas,
Kad neužgrūūt dangus...
Pralieto kraujo laše,
Sunkus esi:
Po tavo svoriu
Lietuva suklupo,
Palaimintas esi:
Sirdies drumzles nuplovei

* * *

Ką man primena žydinčios jūros
rankos lūžtančios
baltos alkūnės
vėjuj karstantis
mėlynas kūnas
smėlio gurkšniai šalti ir purūs
baltas sniegas bangos kaip tėvynės
baltas tylas
platybėj išpiltas
ir dienos pabaigoj
Ir vėl mes susitvėrę
Stovim
Po pažemėjusiu dangum.
Saukia
Spardoma,
Laužomais kaulais,
Sukruvinta širdim
Tauta:
Buvau,
Esu,
Būsiu
Laisva!
Pasauli, girdėki ir matyki,
Kaip mes silpnom rankom
Remiame
Griūvantį dangų...

Gimtasis Rokiškis. 1992, rugpjūčio 14

Alė NAGINSKAITĖ - VAJEGIENĖ

Paradoksai

Kalėjimo šalty suklupę
Politiniai Stalino gedi.
O jo bendražygių lūpos
Apspjaudo savąjį vadą.

Šlovė kada virsta patyčiom,
Neskirsi, kur rimta, kur pokštas:
Bedieviai gieda bažnyčioj,
Skriaudikai teisybės trokšta.

Toksai gyvenimas šitas.
Kur grūdas prie ašakos noksta...
Daužyti mes ir dažyti,
Pilni keistų paradoksų.

Mano biznis

Už investicinį čekį
Perku parduotuvę.
Prikrausiu pilnas lentynas
Sapnų —
juodai baltų
ir spalvotų,
begarsių
ir muzikinių,
košmariško siaubo
ir lengvų kaip debesėliai...
Pasirinkimas bus didelis:
Vaikams — nuotykių,
Senberniams — erotinių,
Bobelėms — politinių.
Tai pirks!
Per metus praturtėsiu.
Per dieną išsvaistysiu.
Ot, bus gera!..

Žemdirbio rūpestis

Neramu senam žemdirbiui:
Kas naktį žvengia ir žvengia
Jo bėrasai
Ir žydi obelys...
Gi jis pats rengiasi arti
Ir vis ieško ir ieško pakinktų.
Nors sykiu gerai žino,
Kad jų seniai nebeturi,
Kad bėris nušautas,
Sodas sulygintas su žeme...
Atbudus negera.
Nejaugi baigiasi ir jo buvimas?

Gimtasis Rokiškis. 1992, kovo 18

Alė NAGINSKAITĖ-VAJEGIENĖ

Žemei

Dėl tavo juodo veido mes įnirtę grumiams,
Kaip viesulai laivus gramzdinam vandeny.
Miestus ir bręstančius javus paleidom dūmais,
Pasotink, Žeme, Mes benamiai, alkani...

Nors kruvinam tau veidą ašarom nuprausiam,
Nes mylime tave nenuoramos vaikai...
O tu — degi biržely, stingsti šalty sausio,
Glaudi parkritusius ir nieko nesakai.

Pilis ir menkutes lūšnas nešioji, Žeme,
Save miškais papuoši, blizgančia srove.
Ir leidi plakti mūsų širdžiai, vis neramiai,
Gyvenančiai pasauliui, mylinčiai save.

1945 m.

* * *

Kažkas, pro šalį eidamas, pasakė:
„Kas merdinčiam gyvenime gyvenimas? Mirtis!"
Ir nuo tada prigeso mano akys,
Ir plūsta nepažintas nerimas artyn.
Many ne aš... Many lyg svetima širdis...

Girdžiu: už lango stūgauja sau vėjas,
O sieloje nyku, kaip ištuštėjusiuos laukuos...
Ne, nieko svetimo... Tiktai išėjus
Mane raminusi mintis ir spinduliai šviesos.
Ruduo. Ir medžiai degina senus lapus.

Ir aš taip pat sudeginu, kas man nereikalinga.
Tai ne mirtis. Tai rudenio diena,
Kuri ateina, vasarai pradingus,
Su melancholiška pasidabruota šypsena.
Kada pribręsta sėkla, tai žiedam gana.

1947 m.

Gimtasis Rokiškis. 1992, sausio 3